

**Ocena dorobku oraz osiągnięć naukowych dr Igi Marii Lehman w związku z
postępowaniem habilitacyjnym w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o
nauki o zarządzaniu i jakości**

I. Podstawy formalne recenzji

Otrzymałem dokumentację zawierającą prace habilitantki oraz materiały charakteryzujące jej działalność naukową, tj. autoreferat, monografię oraz wykaz publikacji. Dostarczone materiały zostały przygotowane starannie, są czytelne, uporządkowane oraz kompleksowo przedstawiają dorobek naukowy habilitantki.

Oświadczam, że nie jestem współautorem żadnego z opracowań habilitantki.

**II. Podstawowe dane o przebiegu pracy naukowo-dydaktycznej dr Igi Marii
Lehman**

Dr Iga Maria Lehman posiada rozbudowaną karierę naukowo-dydaktyczną, realizowaną zarówno na uczelniach polskich, jak i zagranicznych. Stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa uzyskała w marcu 2014 roku w Społecznej Akademii Nauk w Warszawie, na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „The Co-Construction of Authorial Identity in Student Writing in Polish and English” pod kierunkiem prof. dr hab. Barbary Kryk-Kastovsky. Jest również absolwentką Uniwersytetu Łódzkiego, gdzie w 1994 roku uzyskała tytuł magistra filologii angielskiej.

W swojej karierze zawodowej dr Lehman przez wiele lat pełniła funkcje wykładowcy na renomowanych uczelniach krajowych oraz zagranicznych, między innymi na Uniwersytecie SWPS w Warszawie, Uczelni Vistula, Clark University (oddział w Warszawie), a także na

amerykańskich uczelniach: University of North Texas (Denton, TX) oraz University of Southern Maine (Portland, ME).

Na szczególne wyróżnienie zasługuje pełnienie przez habilitantkę funkcji kierowniczej: w latach 2012–2024 była kierownikiem Katedry Zarządzania Międzykulturowego oraz Katedry Filologii Angielskiej (wcześniej Instytutu Anglistyki) w Społecznej Akademii Nauk w Warszawie.

Od 2024 roku dr Lehman jest zatrudniona na stanowisku adiunkta w Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej, kontynuując aktywność naukowo-dydaktyczną.

III. Ocena osiągnięcia naukowego

Monografia pt. *Charismatic Leadership in Organizations: A Critique of Texts* obejmuje 129 stron głównego tekstu oraz dodatkowe strony ze wstępem, bibliografią (zawierającą ponad 160 pozycji), indeksami i aneksami. 12 pozycji została opublikowana w ciągu trzech ostatnich lat. Praca mogłaby być bardziej rozbudowana objętościowo oraz zawierać większą liczbę przypisów, co umożliwiłoby pogłębienie niektórych analizowanych zagadnień.

Praca podzielona jest na pięć rozdziałów, poprzedzonych wprowadzeniem, w którym autorka klarownie przedstawia problem badawczy, cele oraz zastosowaną metodologię.

Pierwszy rozdział wyjaśnia kluczowe pojęcia związane z przywództwem charyzmatycznym oraz prezentuje ewolucję tego zagadnienia w literaturze zarządzania. Drugi rozdział, poświęcony metaforom, krytycznie analizuje ich rolę w percepcji przywództwa, co jest szczególnie wartościowym i rzadko spotykanym w literaturze podejściem. Trzeci rozdział koncentruje się na analizie narracyjnej, ukazując jak konstruowany jest wizerunek liderów charyzmatycznych poprzez teksty naukowe. Czwarty rozdział bada dyskursywne strategie używane w literaturze zarządzania, wskazując na ich praktyczne znaczenie dla postrzegania

liderów. Ostatni, piąty rozdział przedstawia szczegółowe wyniki własnych badań empirycznych autorki.

Temat monografii dr Igi Marii Lehman należy uznać za ważny ze względu na podjęcie nowatorskiego zagadnienia, jakim jest analiza tekstów naukowych z perspektywy teorii przywództwa charyzmatycznego. Choć nie jest to klasyczne badanie nad przywództwem organizacyjnym, to autorka skutecznie argumentuje, że sposób formułowania tekstów akademickich wpływa na czytelników analogicznie jak charyzmatyczne przywództwo na odbiorców w organizacji. Takie ujęcie wnosi świeży wkład do dyskusji nad rolą komunikacji naukowej oraz jej oddziaływaniem, co czyni tę publikację istotnym i oryginalnym głosem w literaturze z zakresu zarządzania i komunikacji organizacyjnej.

Przeprowadzone przez dr Igę Marię Lehman badanie empiryczne należy ocenić jako interesujące metodologicznie, choć obarczone pewnymi ograniczeniami. Próba badawcza jest stosunkowo niewielka i obejmuje przede wszystkim studentów, co może ograniczać możliwość uogólnienia wyników na szersze grono czytelników tekstów naukowych, takich jak naukowcy, praktycy czy specjaliści z dziedziny zarządzania i komunikacji. Zastosowane metody ilościowe, w tym ankieta badająca percepcję elementów charyzmatycznych w tekstach, są poprawnie dobrane, jednak warto byłoby rozszerzyć badanie na bardziej zróżnicowaną grupę respondentów. Mimo tych ograniczeń, wyniki badania dostarczają wartościowych, wstępnych wniosków empirycznych, które mogą stać się podstawą dla dalszych, bardziej kompleksowych analiz.

Analiza danych w monografii dr Igi Marii Lehman została przeprowadzona z wykorzystaniem odpowiednich metod statystycznych, obejmujących analizę ilościową wyników badań ankietowych. Autorka zastosowała testy statystyczne pozwalające określić istotność związków między zmiennymi związanymi z percepcją charyzmatycznych elementów tekstu naukowego.

Przyjęta metodologia została jasno przedstawiona i dobrze uzasadniona, co pozwoliło autentycznie zweryfikować postawione hipotezy.

Autorka wskazuje na kilka istotnych implikacji wynikających z przeprowadzonego badania. W sferze teoretycznej podkreśla znaczenie integracji koncepcji przywództwa charyzmatycznego z teoriami dyskursu akademickiego, ukazując pisanie naukowe jako specyficzny rodzaj oddziaływania retorycznego. Zauważa również potrzebę dalszych badań nad strategiami językowymi, które budują postrzeganą charyzmę autora.

W obszarze praktycznym zwraca uwagę na konieczność rozwoju świadomego podejścia do pisania, szczególnie w kontekście kształcenia doktorantów oraz młodych naukowców. Rekomenduje stosowanie refleksyjnych technik pisarskich, świadome budowanie głosu autorskiego, a także większą otwartość tekstów na czytelnika, co może zwiększyć atrakcyjność, dostępność oraz wpływ publikacji naukowych na odbiorców.

Niemniej jednak przedstawione implikacje mogłyby zostać pogłębione, zwłaszcza w odniesieniu do sfery praktycznej. Autorka mogłaby wskazać bardziej szczegółowe i konkretne rekomendacje dotyczące sposobów wdrażania proponowanych technik retorycznych, na przykład poprzez przykłady praktycznych ćwiczeń lub schematy działania możliwe do zastosowania w warsztatach akademickich. Takie rozwinięcie podniosłoby użyteczność monografii, zwłaszcza w dydaktyce i praktyce pisania akademickiego.

IV. Ocena pozostałego dorobku naukowego oraz dydaktycznego

Dr Iga Maria Lehman po uzyskaniu stopnia doktora nauk humanistycznych opublikowała liczne prace naukowe, wśród których znajdują się zarówno monografie, rozdziały w publikacjach zbiorowych, jak i artykuły w czasopismach krajowych oraz międzynarodowych.

Prace te wydawane były w języku angielskim, co zapewniło im szerokie grono odbiorców i obecność w międzynarodowym obiegu naukowym.

Poza monografią habilitacyjną, habilitantka opublikowała jeszcze monografie „Authorial Presence in English Academic Texts” (2018), wydaną przez wydawnictwo Peter Lang, skupiającą się na tematyce obecności autorskiej w tekstach akademickich.

Ponadto dr Lehman jest autorką lub współautorką kilkunastu rozdziałów w pracach zbiorowych, wydanych przez krajowe oraz międzynarodowe wydawnictwa, m.in. Routledge czy Springer. Rozdziały te dotyczą głównie tematyki komunikacji akademickiej, tożsamości autorskiej oraz retorycznych aspektów tekstów naukowych.

Jeśli chodzi o artykuły naukowe, dorobek habilitantki obejmuje publikacje w recenzowanych czasopismach z obszaru zarządzania, komunikacji oraz językoznawstwa stosowanego. Do najważniejszych czasopism, w których ukazały się artykuły jej autorstwa lub współautorstwa, należą „Journal of Management Education”, „Management Communication Quarterly”, „Organization” oraz „International Journal of Contemporary Management”. Publikacje te dotyczą zagadnień związanych z analizą dyskursu, komunikacją w zarządzaniu, językowymi strategiami autorów tekstów naukowych oraz percepcją tożsamości autorskiej.

Zgodnie z przedstawionymi danymi bibliometrycznymi, publikacje dr Lehman są systematycznie cytowane, co wskazuje na ich odbiór i znaczenie dla środowiska naukowego. Indeks Hirscha oraz liczba cytowań przedstawione w autoreferacie potwierdzają zauważalność tych publikacji w obszarze badań komunikacji organizacyjnej oraz zarządzania.

Działalność naukowa habilitantki obejmuje również współpracę z zagranicznymi ośrodkami akademickimi oraz udział w międzynarodowych projektach badawczych. Habilitantka nawiązała współpracę m.in. z prof. Kenem Hylandem z Wielkiej Brytanii oraz prof. Janne Tienari z Finlandii. Wynikiem tej współpracy są wspólne publikacje oraz inicjatywy badawcze dotyczące komunikacji naukowej, retoryki akademickiej oraz zarządzania międzykulturowego.

Aktywność dydaktyczna dr Lehman jest zróżnicowana. Habilitantka prowadziła zajęcia dydaktyczne na wielu uczelniach krajowych (m.in. Uniwersytet SWPS w Warszawie, Społeczna Akademia Nauk, Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej) oraz zagranicznych (Clark University – oddział w Warszawie, University of North Texas, University of Southern Maine w USA). W zakres jej działalności dydaktycznej wchodzi zajęcia na poziomie studiów licencjackich, magisterskich oraz podyplomowych z zakresu komunikacji międzykulturowej, metodologii badań społecznych, zarządzania oraz specjalistycznego języka angielskiego.

V. Ocena działalności organizacyjnej i popularyzatorskiej

Działalność organizacyjna dr Lehman koncentruje się przede wszystkim na zaangażowaniu w prace organizacyjne oraz redakcyjne. Pełniła funkcję przewodniczącej i zastępcy przewodniczącego komitetu organizacyjnego cyklu międzynarodowych konferencji naukowych poświęconych komunikacji międzykulturowej oraz rozwiązywaniu konfliktów. Dr Lehman jest także redaktor naczelną czasopisma naukowego „Discourses on Culture”, w ramach którego aktywnie działa na rzecz jego umiędzynarodowienia oraz indeksowania w międzynarodowych bazach naukowych.

Dr Lehman aktywnie uczestniczy również w pracach krajowych i międzynarodowych towarzystw naukowych, takich jak Academy of Management, Polish Association for Applied Linguistics, Modern Language Association of America oraz TextESOL V.

Nie odnotowano natomiast istotnych działań popularyzatorskich skierowanych do szerszego grona odbiorców spoza środowiska akademickiego. Działalność popularyzatorska habilitantki ogranicza się zatem przede wszystkim do obszaru akademickiego.

VI. Konkluzja

Biorąc pod uwagę całościowy dorobek naukowy, dydaktyczny oraz organizacyjny dr Igi Marii Lehman, należy stwierdzić, że osiągnięcia te spełniają wymagania ustawowe dotyczące nadania stopnia doktora habilitowanego. Monografia „Charismatic Leadership in Organizations: A Critique of Texts” oraz cały jej dorobek naukowy stanowią znaczący wkład w rozwój dyscypliny nauki o zarządzaniu. W świetle przedstawionych analiz, rekomenduję pozytywną ocenę postępowania habilitacyjnego dr Igi Marii Lehman.

Paweł Koryński

